

Ervaren leefbaarheid en veiligheid tijdens coronacrisis in Breda

SAMEN TEGEN CORONA

Peiling 4

De samenleving wordt hard geraakt door het coronavirus. Om zicht te krijgen op hoe de huidige situatie ervaren wordt in Breda vragen we via online enquêtes aan inwoners hoe het met hen gaat en wat zij vinden van de maatregelen, versoepelingen en informatieverstrekking.

Opzet en respons enquêtes

Peiling 1

- Een enquête is 27 maart voorgelegd aan het Digipanel. Het Digipanel is een online panel dat Onderzoek & Inzicht in 2012 heeft opgezet en waarvoor inmiddels ruim 5.000 Bredanaars zich hebben aangemeld. Zij krijgen acht keer per jaar een korte vragenlijst per mail over thema's waarbij binnen de organisatie een kennisbehoefte bestaat. De gemeente gebruikt de informatie om beleid en activiteiten verder uit te werken, keuzes te maken of bij te stellen. De respons ligt tussen de 40-55%, afhankelijk van het onderwerp. De uitkomsten geven een indicatie van hoe de vlag erbij hangt. Het geeft dus geen representatief beeld zoals de Stads- en Buurtenquête, waarbij we een steekproef trekken en achteraf ook wegen op een aantal kenmerken. Verder is de enquête verspreid via sociale media; Facebook, Twitter, LinkedIn en de website van Breda. Mensen konden de enquête tot woensdagmiddag 1 april invullen.
- In totaal hebben 4.339 mensen de enquête ingevuld; 1.166 via de link op sociale media en 3.173 via het Digipanel. Voor de analyses zijn de **4.106** respondenten meegenomen die minimaal één blok vragen invulden. Voor het Digipanel betekent dat een bruto-respons van 63% en een netto-respons van 61%.

Peiling 2

- De uitnodiging voor de tweede enquête is vrijdag 10 april per e-mail verstuurd naar de 3.351 mensen die in de eerste peiling hebben aangegeven, vaker te willen meedoen aan een enquête over de huidige situatie. De enquête kon t/m 19 april ingevuld worden. Verder zijn de uitkomsten van de eerste peiling teruggekoppeld aan alle digipanelleden, hetgeen leidde tot extra respondenten. Parallel aan deze peiling is een identieke vragenlijst uitgezet onder een deel van de leden van de buurtpreventieteams.
- De tweede vragenlijst is in totaal door **3.086** Bredanaars ingevuld, waarvan ruim 550 via buurtpreventie.

Peiling 3

- De uitnodiging voor de derde enquête is woensdag 20 mei per e-mail verstuurd naar 3.351 mensen die hebben aangegeven vaker te willen meedoen aan een enquête over de huidige situatie. De enquête kon t/m 27 mei ingevuld worden. Parallel aan deze peiling is een identieke vragenlijst uitgezet onder de leden van de buurtpreventieteams.

Daarnaast konden inwoners de vragenlijst invullen via een link op <https://corona.breda.nl/onderzoeken-inwoners>.

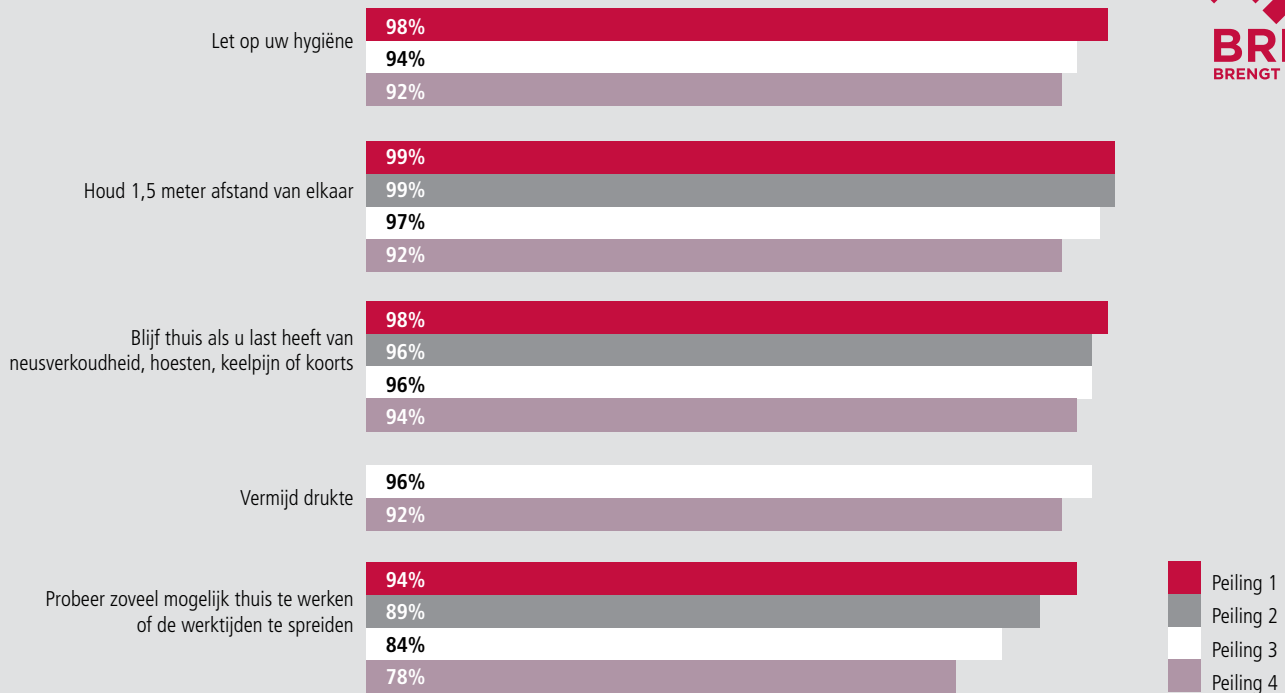
- De derde vragenlijst is door **3.066** Bredanaars ingevuld, waarvan bijna 600 via buurtpreventie en ruim 500 via de open link.

Peiling 4

- De uitnodiging voor de vierde enquête is dinsdag 16 juni per e-mail verstuurd naar 3.351 mensen die hebben aangegeven vaker te willen meedoen aan een enquête over de huidige situatie. De enquête kon t/m 24 juni ingevuld worden. Parallel aan deze peiling is een identieke vragenlijst uitgezet onder de leden van buurtpreventieteams. De link naar de vragenlijst is ook weer op <https://corona.breda.nl/onderzoeken-inwoners> geplaatst.
- De vierde vragenlijst is door **2.171** Bredanaars ingevuld, waarvan bijna een kwart via buurtpreventie (272) of de link op de corona-website (251).
- Verschillen ten opzichte van de eerdere peilingen zijn getoetst aan de hand van betrouwbaarheidsintervallen.

Veel maatregelen zijn de afgelopen weken stap voor stap versoepeld. De geldende versoepelingen ten tijde van de peiling:

- Vanaf 11 mei zijn de maatregelen voor bibliotheken, (speciaal) basisonderwijs, kinderopvang, buiten sporten en contactberoepen versoepeld.
- Vanaf 1 juni zijn terrassen, restaurants, bioscopen, musea, culturele instellingen en verpleeghuizen weer open voor een beperkt aantal bezoekers en onder bepaalde voorwaarden. In het openbaar vervoer is het dragen van een mondkapje verplicht.
- Vanaf 2 juni is het voortgezet (speciaal) onderwijs open en vanaf 8 juni zijn de basisscholen, kinderopvang en buitenschoolse opvang weer volledig open.
- Vanaf 15 juni zijn toilet- en douchegebouwen op onder andere campings en vakantieparken weer open. Vakantie naar landen binnen Europa met een geel reisadvies is toegestaan. Reizen naar het Caribisch deel van het Koninkrijk (zoals Bonaire en Curaçao) kan waarschijnlijk ook vanaf half juni. Naast de examens zijn er weer praktijklessen en toetsen binnen het middelbaar beroepsonderwijs mogelijk. Binnen het hoger beroepsonderwijs en de universiteiten zijn examens/tentamens, praktijkonderwijs en begeleiding aan kwetsbare studenten toegestaan. Verpleeghuizen die aan de voorwaarden voldoen mogen één vaste bezoeker per bewoner toelaten.



Verder zijn ten tijde van de peiling de volgende versoepelingen aangekondigd:

- Vanaf 1 juli mogen de sportscholen, fitnessclubs, sauna's, casino's en de sport- en verenigingskantines weer open. Het aantal personen bij bioscopen, culturele instellingen en café's/ restaurants wordt verruimd naar maximaal 100 personen. Binnen sporten op 1,5 meter afstand en georganiseerde samenkomsten van maximaal 100 personen zijn ook weer toegestaan.
- Na 15 juli zal de bezoekerregeling in verpleeghuizen verder verruimd worden.
- In de zomer mogen toeristen uit landen met een vergelijkbare situatie naar Nederland reizen.

Uitkomsten Peiling 4

Naleven van de algemene adviezen

Over het algemeen worden de vijf basis adviezen nog door de overgrote meerderheid van de bewoners van Breda opgevolgd, zie bovenstaande grafiek. Bij alle adviezen is een lichte afname te zien in het percentage mensen dat de adviezen opvolgt. Vooral wat betreft het advies om zoveel mogelijk thuis te werken is een sterke daling zichtbaar: ruim drie kwart van de Bredanaars geeft in juni aan zoveel mogelijk thuis te werken ten opzichte van ruim negen op de tien in maart.

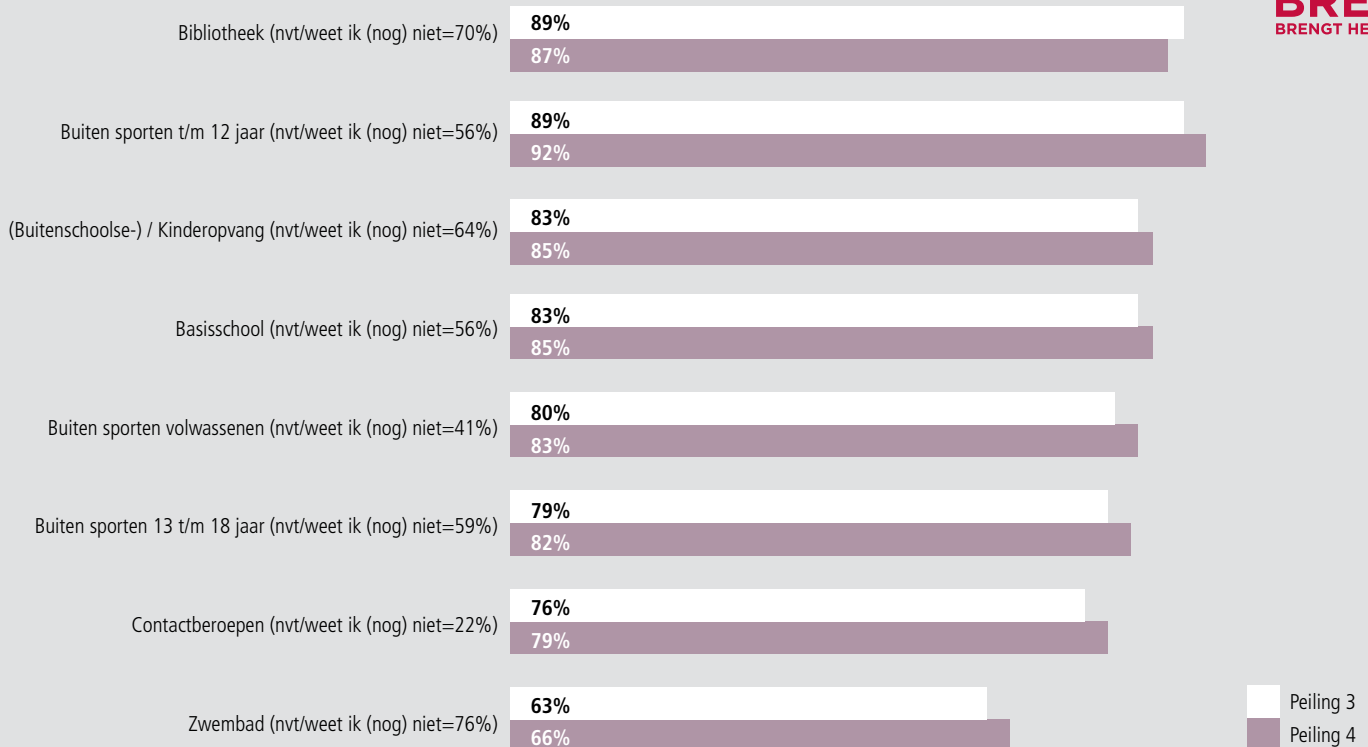
De groep die vindt dat te veel mensen in Breda zich in het algemeen niet houden aan de op dat moment geldende adviezen is iets toegenomen: van ongeveer 50% in maart/april/mei naar 56% in juni. Volgens vier op de tien respondenten zijn het vooral de jongeren die de adviezen niet opvolgen. Dit is een toename ten opzichte van de derde peiling, maar een daling ten opzichte van de eerste twee peilingen. Bijna een derde zegt juist dat het voornamelijk ouderen zijn die zich niet houden aan de adviezen.

Het zijn met name de jongeren die zich niet aan de adviezen houden: % (helemaal) mee eens

Peiling 1	59%
Peiling 2	52%
Peiling 3	35%
Peiling 4	42%

Hoe kijken Bredanaars aan tegen de maatregelen en versoepelingen?

Ruim zes op de tien ondervraagden vindt de (versoepelde) maatregelen die ten tijde van de peiling golden én de versoepelingen die destijds aangekondigd waren goed -> zie kader op pagina 1 en 2. Dit is vergelijkbaar met hoe Bredanaars in mei aankeken tegen de toen geldende en aangekondigde genomen maatregelen. Eén op de zes vindt dat er te weinig maatregelen worden versoepeld. Ook één op de zes vindt dat er juist te veel versoepeld wordt. Kleinere groepen geven aan dat er te weinig (3%) of te veel (8%) maatregelen worden genomen.



Naleven adviezen per versoepelde situatie

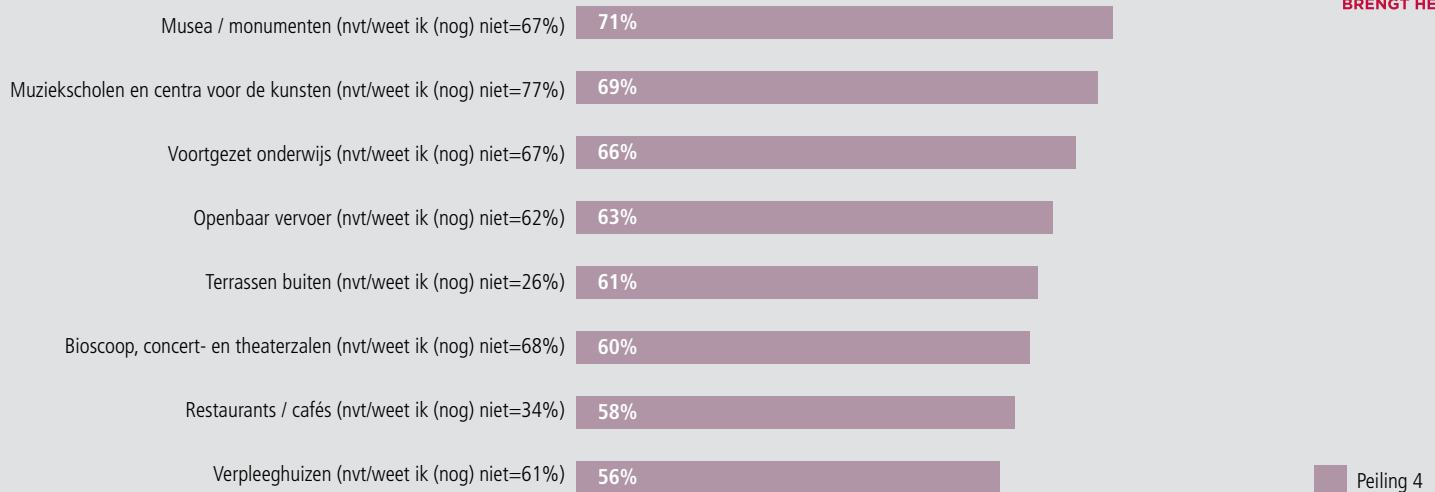
Voor de maatregelen die versoepeld zijn, zijn adviezen en voorwaarden opgesteld om onverantwoorde situaties te voorkomen. Gevraagd is wat de ervaringen van bewoners zijn met het volgen van deze adviezen door henzelf en anderen in zestien situaties waarbij sprake is van versoepeling -> zie kader op pagina 3 en 4. In de acht situaties waarbij als eerste de maatregelen zijn versoepeld en deels verder zijn versoepeld - onder andere basisschool, buiten sporten, zwembad - worden het vaakst de adviezen (zeer) goed opgevolgd (66% - 92%, zie grafiek deel 1). Vergelijken met de peiling in mei worden in juni de adviezen vaker (heel) goed opgevolgd bij contactberoepen en het buiten sporten door volwassenen en kinderen t/m 12 jaar. In de andere situaties zijn de ervaringen vergelijkbaar met de ervaringen in mei.

Uit de open vragen komt naar voren dat men in de bibliotheek duidelijke richtlijnen hanteert en verschillende maatregelen heeft genomen om de adviezen zo goed mogelijk op te volgen, hetgeen bezoekers waarderen. Sommigen vinden zelfs dat deze bij de bibliotheek te ver worden doorgevoerd en er meer verwacht mag worden van de eigen verantwoordelijkheid van mensen. Verder vinden respondenten dat basisscholen over het algemeen goede maatregelen treffen, maar dat door de in- en uitloop van ouders de 1,5 meter afstand niet altijd mogelijk blijkt. Verder levert het terugsturen van kinderen met verkoudheidsklachten vragen/frustratie op, hetgeen inmiddels ook heeft geleid tot een aangepast advies. Over buiten sporten zijn velen erg positief, zeker omdat

sportscholen/verenigingen het goed en veilig in de buitenlucht organiseren. Desalniettemin vermelden mensen ook vaak dat zij zichzelf niet altijd even veilig voelen omdat anderen flexibel(er) omgaan met de adviezen en voorwaarden. De versoepelingen roepen ook vragen op over wat wel en niet mag. Daarnaast vinden sommigen het moeilijk te begrijpen dat bedrijven als nagelstudio's (en contactberoepen in het algemeen) open zijn gegaan en dat hier niet overal dezelfde afspraken worden gehanteerd.

Per locatie en situatie zijn de volgende adviezen opgesteld om verantwoord met elkaar te kunnen omgaan:

- Bibliotheek, zwembaden, buiten sporten door volwassenen: 1,5 meter afstand.
- Basisscholen, kinderopvang / buitenschoolse opvang: volledig open maar met 1,5 meter afstand tussen ouders en tussen ouders en personeel, niet naar school bij verkoudheidsklachten, medewerkers met gezondheidsklachten of ouder dan 70 jaar werken thuis.
- Buiten sporten kinderen t/m 12 jaar of 13 t/m 18 jaar onder begeleiding: geen wedstrijden, geen gebruik van gezamenlijke kleedkamers of douches, 1,5 meter afstand tussen aanwezige volwassenen.
- Contactberoepen (fysiotherapeut, tandarts, kapper, pedicure enz. behalve sekswerkers): op afspraak, vooraf een 'check' / risico-inschatting, 1,5 meter afstand klanten onderling, medewerkers nemen algemene hygiëne maatregelen.

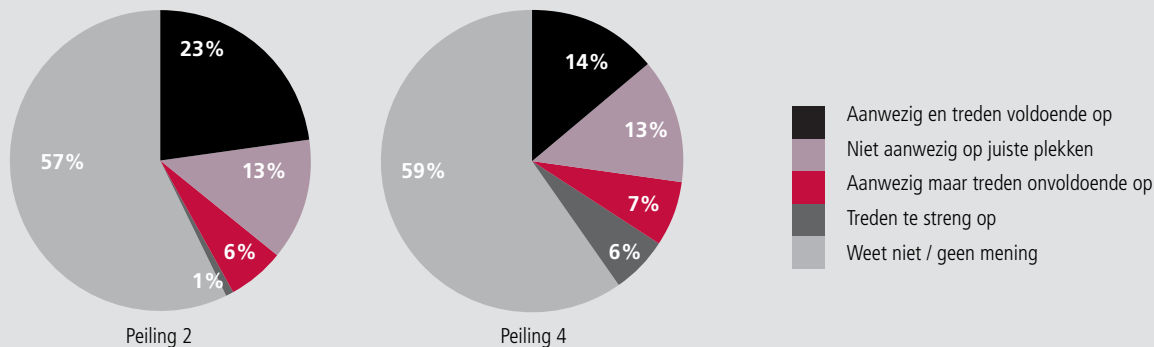


- Terrassen buiten: geen maximum aantal personen, iedereen zit aan tafel, 1,5 meter afstand (behalve mensen uit hetzelfde huishouden).
- Restaurants/cafés: maximaal 30 gasten, reserveren verplicht, vooraf een checkgesprek over mogelijke risico's. 1,5 meter afstand (behalve mensen uit hetzelfde huishouden), iedereen eigen zitplaats aan tafel of bar. Voor hotels is het toegestaan om alle daar verblijvende gasten in het restaurant te laten eten.
- Bioscoop-, concert- en theaterzalen: maximaal 30 gasten, reserveren verplicht, vooraf een checkgesprek over mogelijke risico's en 1,5 meter afstand.
- Musea/monumenten: reserveren verplicht, vooraf een checkgesprek over mogelijke risico's en 1,5 meter afstand. Maximum aantal bezoekers is afhankelijk van de oppervlakte per gebouw.
- Muziekscholen en centra voor de kunsten: maximaal 30 personen per gebouw, 1,5 meter afstand, geen activiteiten door zangkoren en blaasensembles, blazers 2 meter afstand, professionele zangers 8 meter afstand tot ensemble en publiek.
- Openbaar vervoer: op de aangegeven zit- en stapplaatsen, vanaf 13 jaar niet-medisch mondkapje in vervoersmiddel.
- Voortgezet onderwijs: 1,5 meter afstand, zoveel mogelijk met de fiets of lopend naar school, niet met het openbaar vervoer.
- (8) Verpleeghuizen: per bewoner één vaste bezoeker, afdeling besmettingsvrij, instemming van betrokkenen, op voorwaarde van goede hygiëne, voldoende beschermingsmiddelen en personeel.

Het zich goed houden aan de adviezen geldt in mindere mate voor de acht situaties die sinds 1 juni zijn versoepeld - zoals horeca, bioscoop, musea (56% - 71%, zie grafiek deel 2). Zeven op de tien mensen hebben goede of heel goede ervaringen in musea en monumenten. In verpleeghuizen geeft het minst aantal Breda-naars aan (heel) goede ervaringen te hebben. Voor veel situaties geven veel mensen "niet van toepassing/weet ik (nog) niet" aan.

De genoemde uitkomsten zijn gebaseerd op de meningen van mensen die daadwerkelijk in bepaalde situaties zijn geweest. Tot nu toe hebben mensen vooral ervaringen met contactberoepen, terrassen buiten, horeca en buiten sporten.

Uit de toelichting met betrekking tot de versoepelingen vanaf 1 juni komt naar voren dat er in de horeca niet overal aandacht wordt besteed aan de 1,5m regel. Enerzijds geeft men aan dat gasten op terrassen zich hier niet aanhouden als ze samen zitten of een bekende tegenkomen. Anderzijds vindt men dat horeca-eigenaren de terrassen niet zodanig inrichten om de 1,5m afstand mogelijk te maken. Ook wordt het verplichte controlegesprek vooraf niet overal gevoerd. Doordat er volgens respondenten niet of nauwelijks wordt gehandhaafd, denkt men dat de regels door velen flexibel worden gehanteerd. Over het algemeen geldt hier ook dat men de versoepelingen fijn vindt voor hen persoonlijk (meer vrijheid, meer mogelijkheden om dingen te doen) maar het tegelijkertijd ook nog moeilijk vindt dat niet iedereen zich constant aan de regels houdt.



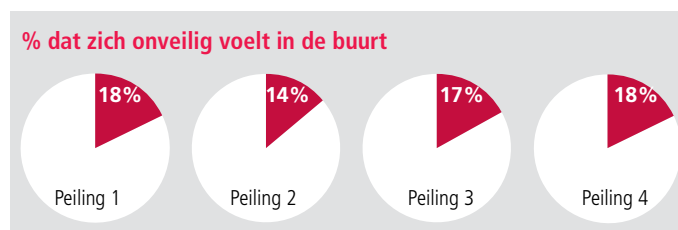
Handhaving in Breda

Wanneer men ziet dat de adviezen niet worden opgevolgd en men is het daarmee niet eens geeft ruim vier op de tien aan dat ze er iets van zeggen tegen de betrokkene(n) zelf. Een iets kleinere groep zegt er niets van (38%) en een derde zegt niets omdat ze er begrip voor hebben. Een groep van 4% meldt het bij bedrijfsleider/personeel/beveiliging van desbetreffende locatie, 1% doet een melding bij de politie en 1% bij de gemeente. Op de vraag naar het optreden van de handhavers van gemeente (BOA's) en politie bij de overtreding van de adviezen en maatregelen geeft bijna 60% aan hierover geen mening te hebben. 13% is van mening dat BOA's en politie niet op de juiste plekken aanwezig zijn en 14% vindt dat zij wel op de juiste plekken zijn en hier voldoende optreden. Laatstgenoemde is een afname vergeleken met de tweede peiling in april (van 23% naar 14%). Verder vindt een relatief kleine maar wel groeiende groep dat BOA's en politie te streng optreden (van 1% naar 6%).

Onvoldoende handhaving geldt volgens inwoners met name voor winkelgebieden en winkelstraten: drie kwart van degenen die vinden dat handhavers niet aanwezig zijn op de juiste plekken of onvoldoende optreden, geeft aan dat hier onvoldoende wordt opgetreden (genoemd door ruim 300 inwoners; zo'n 15% van de totale groep respondenten). Verder wijzen zij relatief vaak ontmoetingsplekken voor jeugd, het park en op straat in de eigen buurt aan als locaties in de openbare ruimte waar in hun ogen onvoldoende wordt opgetreden (141 – 185 inwoners, 7-9% van de totale groep respondenten). Daarnaast zijn er enkele locaties voorgelegd waarbij Bredanaars konden aangeven richting wie onvoldoende werd opgetreden: de bezoekers en/of de organisatie. Hieruit blijkt dat men vooral vindt dat er onvoldoende wordt gehandhaafd bij de winkels/bouwmarkten richting bezoekers én richting ondernemer (door bijna 300 en ruim 100 inwoners genoemd) en richting horecabezoekers (ruim 200 inwoners).

Onveilig voelen en persoonlijke situatie

Eén op de zes geeft aan zich wel eens onveilig te voelen in de buurt. Dit is vergelijkbaar met de eerste en derde peiling en hoger vergeleken met de tweede peiling. Bij de Buurtenquête¹ najaar van 2019 voelde bijna één op de vier (24%) zich wel eens onveilig in hun eigen buurt.



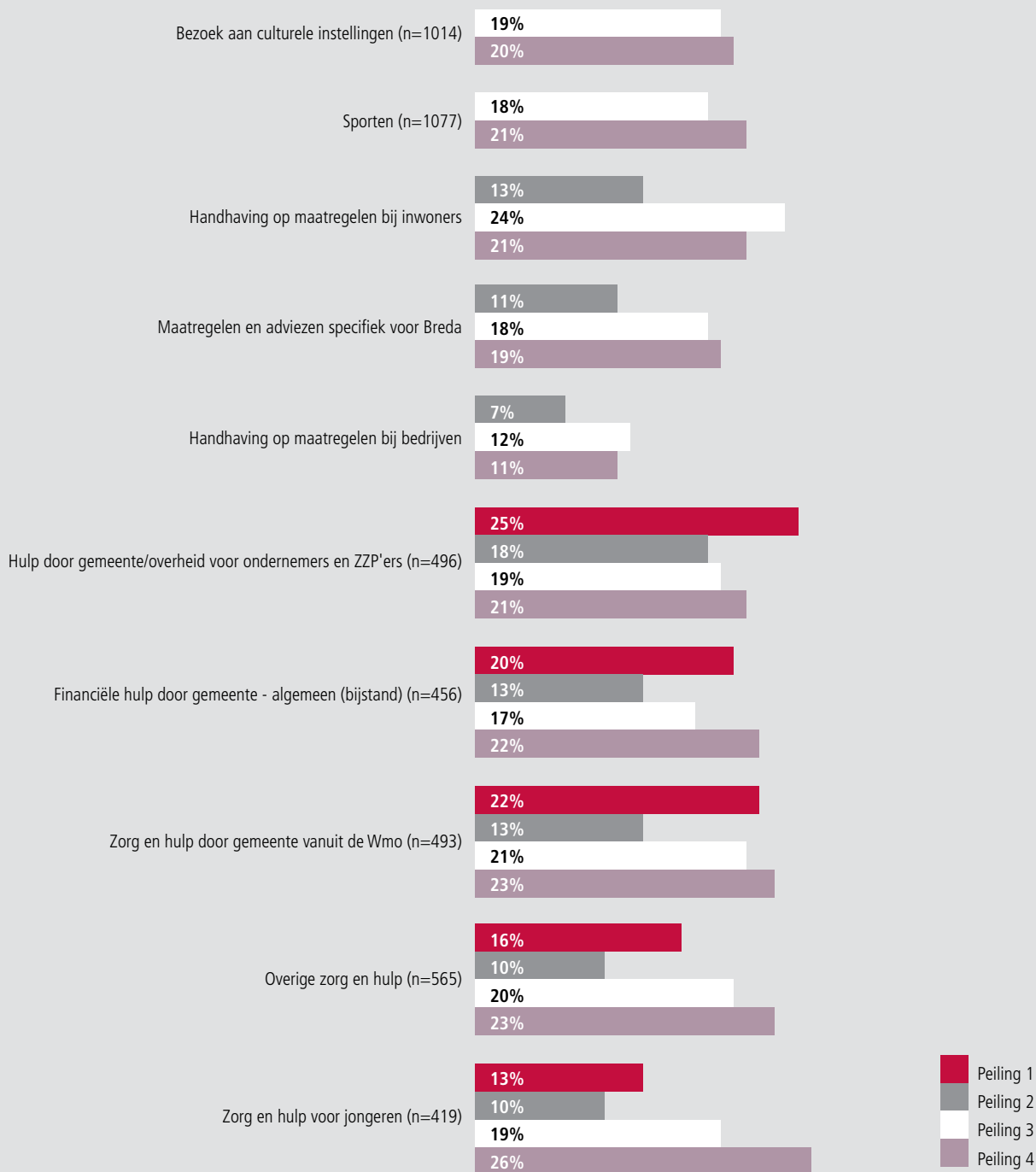
Mensen zijn gemiddeld genomen steeds wat positiever over hun leven vergeleken met het begin van de coronacrisis: in de vierde peiling geeft 94% van de Bredanaars een voldoende (6 of hoger) aan hun leven en eind maart was dit 83%. Gemiddelde beoordeelt een Bredanaar zijn of haar leven in juni met een 7,4 (eerdere peilingen: 7,2; 7,0; 6,8). Bredanaars gaven in de Stadsenquête eind 2019 een 7,8 voor de tevredenheid met het leven.



Vakantieplannen

In die vierde peiling is gevraagd naar de vakantieplannen voor de zomer en in hoeverre de coronasituatie invloed heeft op deze plannen. Bijna een kwart (24%) blijft thuis en gaat dit jaar niet op vakantie door het coronavirus. Ruim één op de vijf (22%) gaat vanwege de coronasituatie in Nederland op vakantie. 16% van de Bredanaars brengt zoals gepland (een deel van) de zomermaanden door in het buitenland. Ook 16% gaat niet op vakantie deze zomer en was dit ook al van plan voor de coronasituatie en 12% weet nog niet wat ze zullen doen met hun vakantie.

¹ De uitkomsten zijn niet één op één vergelijkbaar vanwege verschillen in opzet, maar geven een indicatie.



Informatie

Aan Bredanaars is voor een aantal gebieden gevraagd of zij informatie missen over de huidige situatie in Breda. Overall, mist op nagenoeg elk gebied ongeveer één op de vier of vijf mensen informatie ten tijde van de vierde peiling (zie grafiek voor de exacte uitkomsten). Steeds meer mensen blijken informatie te missen over zorg en hulp voor jongeren. De vraag naar informatie over de financiële hulp van de gemeente (bijstand) is na een daling in april en mei weer op dezelfde hoogte als tijdens de eerste peiling eind maart. Ook is er een lichte stijging van de groep mensen die informatie mist over sporten. De ervaringen zijn vergelijkbaar met de eerdere peilingen wat betreft informatie over zorg en hulp door de gemeente vanuit de Wmo, hulp door de gemeente voor

ondernemers en ZZP'ers en het bezoeken van culturele instellingen. Uit de toelichtingen van respondenten komt naar voren dat mensen in Breda algemene informatie missen of een plek waar ze deze informatie kunnen vinden, met name om de situatie specifiek voor Breda goed te kunnen blijven volgen. Ook vindt men het fijn de burgemeester te zien of horen over de ontwikkelingen, al dan niet in huis-aan-huis bladen of op tv/internet.

Een groep mensen meldt verder dat er binnen de horeca niet (altijd) goed aan de regels gehouden wordt en dat hierop niet voldoende wordt gecontroleerd. Hierbij hebben zij ook zorgen over de financiële steun vanuit de gemeente/overheid aan horeca-ondernemingen en dat dit ten koste gaat van andere sectoren.